

Samhällets skyddsnät måste stärkas för att bättre skydda små barn från att fara illa

Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar

Värna våra yngsta 9 december 2025

Agenda

1. Uppdrag, syfte och metod
2. Om brottsoffer och gärningsperson
3. Hur kan samhällets skyddsnät stärkas?
4. Frågor

Uppdrag, syfte och metod

Uppdrag och Syfte

Styrs av Lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall

Ge regeringen underlag för beslut om åtgärder som har som mål att

- **förebygga att barn far illa**
- **vuxna utsätts för våld av närstående**

Metod

- Händelseanalys av enskilda ärenden
- Aggregerad analys av identifierade brister
- Interna & externa experter

Vad hade samhällsaktörerna kunnat göra annorlunda för att minska risken för det aktuella brottet?

Definitionen av brist är bred, kan både vara missade möjligheter eller att reglering eller metodstöd inte följts

Ärenden som utreds

- Dödligt och försök till dödligt våld
- Grov eller synnerligen grov misshandel av närstående

Utredning inleds då Socialstyrelsen får en underrättelse – straffrättslig utredning avslutad

Utredda ärenden – om brottsoffer och gärningsperson

Utredda ärenden

2022-2023

26 brottsoffer och 22
gärningspersoner

De flesta hade utsatts för brott av en
förälder

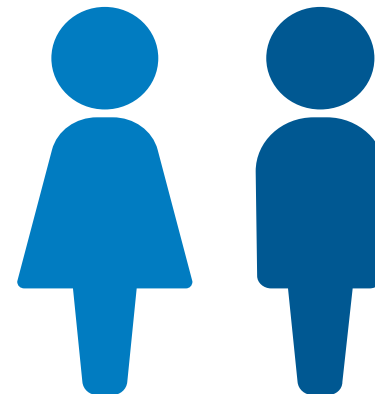
Vanligaste brotten var mord, vållande
till annans död eller försök till mord,
ett fåtal fall rörde grovt
misshandelsbrott

Tre barn var brottet vållande till
annans död

2024-2025 (ej publicerat)

41 brottsoffer och 35
gärningspersoner

Hälften av barnen utsatta för brott av
förälder, majoriteten under 7 år

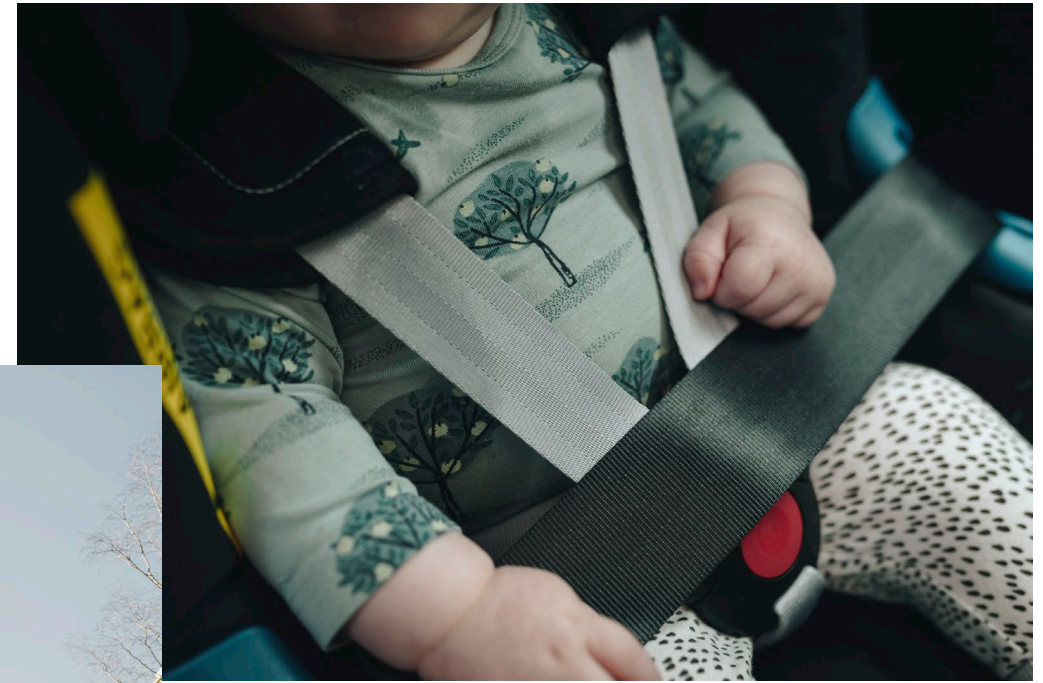

Ärenden med barn där förälder är gärningsperson

- Över hälften av barnen i förskoleåldern
- Många samhällskontakter året innan brottet
- Vanligt med psykiatriska tillstånd eller psykisk ohälsa hos gärningspersonen
- Många av föräldrarna – tidigare oro eller ifrågasatt omsorgsförmåga om barnet och/eller skadligt bruk/beroende.

Vilka är barnen som drabbats?

**Hur kan samhällets
skyddsnät stärkas?**

Barnen måste synliggöras i mötet med föräldrar

Hälso- och sjukvården

- Föräldrar med psykiatriska tillstånd behöver få vård – motivation & mottaglighet, samverkan
- Verksamheter i vården som möter föräldrar behöver uppmärksamma barnets situation
- Anpassningar och samverkan för föräldrar i risk för förlossningspsykos – MVC, BVC, förlossning och psykiatri

Föräldrar med skadligt bruk och beroende

Socialtjänst och hälso- och sjukvård

- Föräldrar med skadligt bruk & beroende behöver identifieras och ges insatser
- Föräldrar som omhändertas med stöd av LOB behöver bedömas av hälso- och sjukvård

Barns behov av skydd och stöd måste utredas

Socialtjänst

- Förhandsbedömning – hur ta reda på de yngsta barnen situation?
- Utredning – Inhämta uppgifter från andra extra viktigt om de yngsta barnen, bedöma risker och faktiska skyddsfaktorer – inte bara föräldrarnas uppgifter vid oro för våld eller försummelse
- Insatser – följa upp att situationen faktiskt blivit bättre för barnet

Ny SoL 2025
-insatser utan
utredning
-förebyggande
- Förtydliga barns
rättigheter

Barns utsatthet måste uppmärksammas

Förskola, BVC

- Dessa verksamheter centrala då ofta är de enda som ser barnet
- Ta oro på allvar!
- Samverka – barn utan egen röst behöver företrädare för att synas

Fler verksamheter ska anmäla oro mfl förtyliganden 15 jan 2026

Förebygga att barn avlider av olyckor pga oaktsamhet

- Fall, drunkning, värmeslag, påkörd
- Barn i förskoleåldern
- Underrättelser från Åklagare
- I de flesta fall läggs förundersökningen ned
- Föräldrar som döms för vållande till annans död
mer sällan kända av Socialtjänst

Stärka barnsäkerhetsarbetet

- Behov av statistik och analys av olyckor där barn skadas allvarligt/avlider
- aktivt barnsäkerhetsarbete i olika åldrar – identifiera riskgrupper, försummade barn osv

Vill du läsa mer?

Ny rapport 31/1
2026

[Socialstyrelsen.se](https://socialstyrelsen.se)

 Socialstyrelsen

Socialstyrelsens utredningar
av vissa skador och dödsfall
2022-2023

Frågor

4

